

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіки

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ В УЧНІВ НУШ»
освітньо-професійної програми Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня магістр
Шифр за навчальним планом (термін навчання 1,4): **ВВ2.02**

2 курс, 3-й семестр

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 3		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традуктивні.</i> 4. Інноваційні: <i>ігрові, проєктні, інтерактивні, методи дистанційного навчання.</i>
Загальна кількість годин - 90		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
4	4	
Практичні заняття:		
10	8	
Лабораторні заняття:		Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи
-	-	
Самостійна робота:		
76	78	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>
1/5	1/5	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота: 10		
Мова навчання - українська		

Предметом вивчення освітнього компонента є зміст і методика організації дослідницької діяльності молодших школярів у майбутній професійній діяльності вчителя початкової школи.

Міждисциплінарні зв'язки: «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном», «Технології навчання освітніх галузей у початковій школі», «Технології управління освітнього процесу у початковій школі».

Мета освітнього компонента – забезпечити оволодіння студентами спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього рівня «Магістр» необхідним обсягом фахових компетентностей, які допоможуть майбутньому вчителю ефективно формувати дослідницькі уміння молодших школярів у професійній діяльності.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Інтегральна компетентність. Здатність самостійно та комплексно розв'язувати задачі в сфері початкової освіти, у професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності вчителя дослідницького та інноваційного характеру.

№	Результати навчання	Компетентності
1	ПР 3: Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.	СК 3: Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.
2	ПР 4: Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.	СК 5: Здатність організувати та управляти освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.
3	ПР 5: Організувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.	

III. Тематичний план освітнього компонента

На вивчення освітнього компонента відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади розвитку дослідницьких умінь молодших школярів.											
1	Тема 1.1. Вступ. Значення дослідницького навчання в реалізації ідей НУШ. Підходи до класифікації дослідницьких умінь	4	2	2	-	10	4	2	2	-	10
Модуль 2. Методико-технологічні засади розвитку дослідницьких умінь молодших школярів.											
3	Тема 2.1. Форми, методи і засоби, технології розвитку дослідницьких умінь учнів.	6	2	4	-	34	4	2	2	-	34
4	Тема 2.2. Розвиток дослідницьких умінь молодших школярів у процесі роботи над навчальними проєктами.	4	-	4	-	32	4	-	4	-	34
Разом: 90 год.		14	4	10	-	76	12	4	8	-	78

IV. Зміст освітнього компонента за модулями та темами

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади розвитку дослідницьких умінь молодших школярів.

Тема 1.1. Значення дослідницького навчання в реалізації ідей НУШ. Підходи до класифікації дослідницьких умінь.

Компетентнісний, діяльнісний, інтегративний, середовищний та полісенсорний підходи в організації дослідницько-орієнтованого освітнього процесу.

Використання медіапродукції та цифрових освітніх ресурсів для розвитку дослідницьких умінь учнів.

Модуль 2. Методико-технологічні засади розвитку дослідницьких умінь молодших школярів.

Тема 2.1. Форми, методи і засоби, технології розвитку дослідницьких умінь учнів.

Реалізація полісенсорного підходу в організації дослідницької діяльності молодших школярів, її зв'язок із життям. Опора на наслідувальні механізми у розвитку пізнавальних процесів молодших школярів. Пріоритетне використання зразків, алгоритмів, поетапного контролю й корекції.

Класифікація дослідницьких умінь учнів початкової школи та методика їх формування.

Дослідження-пошук, дослідження-розпізнавання, дослідження-спостереження. Зміст, форми, методи і засоби організації дослідницької діяльності учнів різних класів під час уроків, у позаурочній, позакласній та краєзнавчій роботі. Спостереження та досліди як провідні методи організації дослідницької діяльності учнів. Робота в куточку досліджень НУШ.

Інтегровані екскурсії (реальні та віртуальні) як провідна форма реалізації компетентнісного, діяльнісного, інтегративного, середовищного та полісенсорного підходів.

Технології організації дослідницького навчання: проблемні, проєктні, інтерактивні.

Тема 2.2. Розвиток дослідницьких умінь молодших школярів у процесі роботи над навчальними проєктами.

Історія виникнення методу проєктів як освітньої технології, її значення, підходи до класифікації проєктів.

Зміст проєктних робіт та досліджень у програмах та підручниках початкової школи, етапність їх реалізації. Структурні елементи (етапи) учнівських проєктів. Методи роботи та форми організації діяльності учнів на кожному з етапів проєкту. Оформлення текстового варіанту проєкту та його результатів. Особливості оцінювання результатів проєктування.

Навчальні та загальношкільні проєкти, організація проведення.

Хвильові занурення як приклад довготривалих проєктів у початковій школі. Методика організації в контексті STREAM-освіти.

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форма виконання/звітності
1	Модуль 1. Теоретико-методологічні засади розвитку дослідницьких умінь молодших школярів. Тема 1.1. Значення дослідницького навчання в реалізації ідей НУШ. Підходи до класифікації дослідницьких умінь.	Ознайомлення з контентом найпоширеніших видів медіа-продукції, яку доцільно використати у організації дослідницької діяльності молодших школярів: візуальної (текст, малюнок, фотографія); аудіальної (музика, радіо); аудіовізуальні (ТБ, кіно, анімація Інтернет, гаджети). Потенціал сучасних цифрових застосунків для розвитку дослідницьких умінь молодших школярів.	Зведена таблиця з назвою ресурсу та покликанням на неї, коротким змістом контенту
2	Модуль 2. Методико-технологічні засади розвитку дослідницьких умінь молодших школярів. Тема 2.1. Форми, методи і засоби, технології розвитку дослідницьких умінь учнів.	Дослідження можливостей штучного інтелекту (ChatGPT та інших моделей) для організації дослідницької діяльності молодших школярів	Рекомендації щодо застосування у роботі вчителя початкової школи

3	Тема 2.2. Розвиток дослідницьких умінь молодших школярів у процесі роботи над навчальними проєктами.	Аналіз змісту програм та підручників початкової школи щодо організації навчальних проєктів з молодшими школярами. Розробка структури і детального змісту 2 проєктів за предметно-змістовою сферою інтересів (природничі, екологічні, правові, телекомунікаційні, філологічні, політехнічні, інформаційні, художні) з урахуванням тематики навчальних предметів початкової школи	Зведена таблиця Проєктні роботи
---	---	--	--

VI. Контроль якості знань здобувачів

6.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

6.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

Залік

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

1. Білоусова Н., Гордієнко Т. (2023). Формування дослідницьких умінь молодших школярів на уроках із «Я досліджую світ». Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки; (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя), (2), 20-25. <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2023-PP-2-20-25> URL: <https://lkr.ndu.edu.ua/index.php/nz/article/view/1003>
2. Буднік, С. Навчально-дослідницькі уміння: сутнісно-структурний аналіз. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Професійна освіта. 2013, 7, 130 – 133 Відновлено з <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/6872/3/30.pdf>
3. Васютіна Т. Методичні орієнтири організації проєктної діяльності учнів з природознавства. Початкова школа. 2015. № 11. С. 50 – 54.
4. Васютіна Т., Борисьонок М., Лідіч А. Цифрові освітні технології в роботі вчителя початкової школи. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова. 2023. 69 с. –електронне видання. URL: <https://bit.ly/3Nwbb23>
5. Ващенко, Л. С. (2017) Розвиток дослідницьких умінь старшокласників в умовах профільної школи. Біологія і хімія у рідній школі, 3, 23 – 27.
6. Державний стандарт початкової освіти (2018). Відновлено з [https:// mon.gov.ua](https://mon.gov.ua)
7. Електронні версії підручників. URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/>
8. Концепція «Нова українська школа». URL: <http://mon.gov.ua/202016/12/05/konczepczyia.pdf>
9. Колективний проєкт 2 класу “Мандрі сторінками чарівних казок”. URL:<https://super.urok-ua.com/kolektivniy-proekt-2-klasu-mandri-storinkami-charivnih-kazok/>
10. Концепція «Нова українська школа». URL: <http://nus.org.ua>
11. Мешкова А. В. Формування дослідницьких умінь молодших школярів у процесі навчання засобами наочності. Ніжин, 2018. С. 10–24.
12. Мієр, Т. І. (2017). Дидактичні засади організації навчально-дослідницької діяльності молодших школярів : атореф. дис. ... докт. пед. наук : Київ, 2017. Відновлено з https://www.researchgate.net/publication/341120979_avtoreferat_didakticni_zasadi_organizacii_navcalno-doslidnickoi_dialnosti_molodsih_skolariv
13. Навчальні проєкти 1-4 класів. URL: <https://biblgernvk.jimdofree.com/>
14. Нінова, Т. С. (2018). Методичні підходи до формування дослідницьких умінь в учнів початкової школи при вивченні природознавства. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: "Педагогічні науки", 3, 73 - 80. Відновлено з <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/2919>
15. Онопрієнко О.В. Проєкти на уроках математики. Вивчення математичних понять і закономірностей у проєктній діяльності. URL: <https://bit.ly/3zq9yLJ>
16. Олєфіренко Т., Матвієнко О., Васютіна Т., Золотаренко Т. Основи організації дистанційного та змішаного навчання у закладах вищої та початкової освіти. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 Початкова освіта. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова. 2022. 145 с. URL: <https://bit.ly/3QX7vFI>
17. Пилипів І. Штучний інтелект. Як правильно використовувати ChatGPT українцям. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/02/21/697273/>
18. Проєкти в початковій школі. URL: <https://vseosvita.ua/library/proekti-v-pocatkovij-skoli-228153.html>
19. Савченко, О. Я. (2012). Навчальне середовище як чинник стимулювання дослідницької діяльності молодших школярів. Наукові записки Малої академії наук України. 1, 41 – 49.
20. Типова освітня програма (за ред. Р.Б. Шияна). URL: <https://bit.ly/3TdkeWB>
21. Типова освітня програма (за ред.О.Я. Савченко). URL: <https://bit.ly/3Slmmuc>

VIII. Інформація про викладача

Викладач	ВАСЮТИНА ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри початкової освіти педагогічного факультету https://bit.ly/3TYNEPq Авторський Ютуб-канал: https://bit.ly/3TZmQak
Електронна адреса	t.m.vasyutina@npu.edu.ua
Контактний телефон	(044) 486 45 39
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

IX. Організаційні вимоги з вивчення освітнього компонента

9.1. Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо)

Політика щодо відвідування

Під час вивчення ОК здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravya-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhaila-drahomnaova>) відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання ОК відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконанні у встановлений викладачем термін.

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuвання-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

9.2. Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика ОК ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>). Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користування засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися

учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Х. Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента:

Цей ОК може викладатися для людей із особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).